

نخستین کنگره ملی آبیاری و زهکشی ایران

۲۳ و ۲۴ اردیبهشت ۱۳۹۴

دانشگاه فردوسی مشهد

استفاده از مکمل‌های آب آبیاری روشی نوین در کاهش مصرف آب کشاورزی و افزایش راندمان آبیاری

محمد رضا سعیدافخم شعرا* - استادیار دانشکده منابع طبیعی و محیط‌زیست دانشگاه بیرجند

*تلفن نویسنده مسئول: ۰۹۱۵۳۱۳۹۶۰۳ - پست الکترونیکی: mafkhamooshoara@birjand.ac.ir

چکیده

کمبود و هدر رفت منابع آب، خشکی محیط، تلفات آبیاری سنتی در بخش کشاورزی و... از اصلی‌ترین چالش‌های مدیریت آب در کشور است. علاوه بر این نیز بحران آب در اغلب سال‌ها به شکل خشکسالی حادث می‌شود، که ضرورت صرفه‌جویی در مصرف آب و محدود کردن برداشت از سفره‌های آب زیرزمینی، خصوصا در حوزه آب کشاورزی را الزامی می‌کند. استفاده از مکمل‌های آب آبیاری یکی از روش‌های جدید و موثری است که می‌تواند علاوه بر کاهش مصرف آب در الگوهای زراعی و باغی به میزان ۱۵ تا ۳۰ درصد، موجب افزایش محصول به میزان ۱۰ تا ۳۰ درصد گردد. بررسی‌ها در طی آبیاری کشت یونجه نشان می‌دهد که استفاده از مکمل آبسار، بین ۱۸ تا ۳۰ درصد آب مصرفی این گیاه را کاهش داده و تا ۲۵ درصد افزایش عملکرد را نیز به همراه داشته است. کارایی آب در این بررسی از مقدار ۲۲۸۵ لیتر آب برای تولید یک کیلوگرم یونجه، به ۱۲۶۱ لیتر آب رسیده است. بررسی‌های بعدی بر روی سایر گیاهان زراعی استان خراسان جنوبی نشان می‌دهد که این بهبود کارایی برای گندم از ۲۴۱۸ لیتر به ازای یک کیلو محصول به ۱۶۱۲ لیتر، جواز ۲۵۳۶ لیتر به ۱۶۹۰ لیتر، پنبه از ۵۳۱۹ لیتر به ۳۵۴۶ لیتر و چغندر قند از ۴۸۰ لیتر به ۳۲۰ لیتر می‌باشد. بدیهی است اثربخشی این مکمل در سایر محصولات اعم از زراعی و باغی در سایر استان‌های کشور خصوصا استان‌های کم‌آب می‌تواند مورد بررسی و محاسبه قرار گرفته و استفاده از این مکمل به عنوان روشی نوین در بهره‌وری بیشتر از آب و افزایش کارایی آب و نیز افزایش محصول بکار گرفته شود.

کلید واژه: مکمل آبسار، یونجه، جو، گندم، پنبه، چغندر، مکمل آب آبیاری